

הלוקה בהמה פרק שלישי בכורות

כו.

עין משפט
נר מצוה

נא מ"י פ"ג מהלכות
בכורות הלכה א' ופ"א
מהל' מעילה כ"ג כמנ' לז"ן
שנא טו"ט פ"ד סימן ע"ח
ע"פ ח'
נר ב"י פ"א מהלכות
מעילה הלכה י'

רבינו גרשום

הא בעל מום שרי. תולש
לכ"ש נזטר: ואצ"פ שלא
התירו מומחה. קודם אלא
לאחר שנשר: א"ל ריש
לקיש האי גנא דהחולש
צמר כל היכא דלא התירו
מומחה קודם שתולש תם
דמי ליה שחולש מהם
קרי וליכא למימר הא
בעל מום שרי ועל שנמא
היינו שהומם: מודה אבא
חלפתא בזה ששחטו שהוא
מותר אפילו לחכמים: אבל
ביחוד אמרו. הא אבל כמו
באמת כדכתיב אבל אשמים
אנתו. ביחוד כבריר: ונתנו
בחלוף שיש לו תקנה
שאם שחטו יהא מותר:
על מה נתקלו בו. ר' יוסי
דאמר במת נחלקו היינו
תיק דאמר דבמת חולקין:
תיק סבר. מה שעקביא
מותר במת כשהתירו מומחה
קודם הלישת שער ואתא
ר' יוסי למימר דכל תנא
בתיא מטפי אצ"פ דלא
התירו מומחה קודם אלא
שוב [אחר תלישת] מותר
עקביא והיינו כתנאי: לא
דכ"ל עלמא אי התירו
מומחה. קודם הלישת אין
אי לא ולא בהכי
פליגי אלא ג' מחלוקת
דבר: דתיק כבר פליגי
במת והיינו לשחטו. ומשום
דלא איירי מידי בשחטו אית
לן למימר דסבר דבתרווייהו
פליגי: בתי' כ"ר והודה. דלא
אית עקביא אלא בשחטו:
בבחיורא. מסכת עדיות:
צמר המדובלה. המדולדל:
שנראה עם הגיזה. שנראה
במחזור לגיזה מותר: אידי
ואידי. בין נראה ובין שאינו
נראה כדאמרו דבשחטו
דברי הכל מותר: אי רבנן
אידי ואידי מיסר אסירי.
אפילו אותן שנתלש קודם
וכ"ש ששבו תלש שמיחה
אסרת: ואי עקביא אפיכא
מיבעי ליה. שמה שהוא
מותר במת אין מותר
אלא מה שנושר קודם
אבל [מה שנושר] שוב
[אחר] שמת [דבריו] הכל
אבל והכי אפיק ליה
למיתנא את שאינו נראה
מותר ואת שנראה אסור:
בשחטו רבנן. דבשחטו
אוסרין מה שקודם נשר
אבל שוב שנושט מותר
העור והמחור לו והיינו
דקאמר הגרזה עם הגיזה
הצמר המחור לעור קרי
גיזה מותר ואת שאינו
נראה אסור: מעולה תמימה.
כמעל מום דשרא קודשים
לא קא מיבעי ליה כיון
דבר פרייה הוא לא משוי
ליה אלא פריק ליה ושחטו
ליה מדי הלכך שרי. ואי
ה"מ [וכן דביע] מומחה
דהאי איכא למיחד דמשהי
לזו ולא קא מיבעי ליה.
אלא תמימה קא מיבעי
ליה: צמר שנתלש מעצמו
הדאטא ואשם וכי דבכור
ומעשר נמי לא תיבעי לך
אחי ומשהי ליה משום
חימוד צמר הנושר ואחי
לידי תקלה: כי תיבעי לך

בכור בעל מום שתלש ממנו. הכא לא קמיני והיינו בחלון משום
דרשע הוא שמושל ועדמו ליהנות ולאחר אצל י"א בנשר קמיני
והיינו בחלון: דתנא קמא סבר אי התירו אין אי לא לא. פירש
צקונטרס דכיון דמריננא לעיל דכל היכא דלא התירו מומחה תם קרי
ליה אס כן סיפא דקרי ליה בעל מום
מייירי י"א צלל התרת מומחה וקשיא
לפירושו דהא י"א דמירך הכי לעיל היינו
כי היכי י"א דלימוקס לריש אצל ככ"ל
עלמא אצל השתא דלריכין לומר ממה
נפשך כתנאי מסתברא לומר איפכא
דמהי מילתיה י"א כמנא קמא כפשטיה
ונראה לפירש דקודם הש"ס עכשיו
משום דקאמר ר' יוסי שנא יש תקוה
שעל סמך השמיטה לא היה אומר כך
שזה צידו ואין כלן שמה אצל זהתרת
מומחה קאמר שנא יש תקוה שידקק
לו חסכ להתירו ואין זה כל כך דבר
צדור דמי יימר דמוזקק ליה מומחה
ומי"מ בנסקלחא קאמר י"א שנא יש
תקוה דקמיירי בשמיטה:

התולש צמר מעולה תמימה.
יש פירוש מרש"י שכתב
י"א בהם שהוממה ואח"כ נפדיית ושחטה
משמע שהעמידה כן כדי שהתא כעין
צבור אלא שהמליצה היתה בתמות
ותימה והא צע"י האזי אמר העמדה
והערכה ואין מועיל לזמר העמדת
הזהמה כדמוכח פ"ד ראשית הגז (חולין
ק"ה). גבי הא דקאמר התם הל"ל
ראשית הגז נוהב צקדשים משום דכתיב
לאקץ ולא של הקדש ומוקי לה למעוטי
קדשי צדק הצית ופריך והא צע"י
העמדה והערכה וי"ל דסגיירא ליה
כר"ל דאית ליה צפ"צ דתמורה (דף
ג'): לרצון דקדשי מוצא לא היו בכלל
העמדה והערכה והא דמי אשכחן ע"ל
דסכב כותיה צפ" שני (לעיל טו). ועוד
י"ל דקדשי מוצא שיש עליהם קדושת
הגוף צטל הזמר אגב הזהמה אפילו
אותו שנתלש וצר העמדה והערכה
חשיב ולא דמי לקדשי צדק הצית א"י
חשיב האי אמר ככעל מום מעיקרא
יש וכן שופר של עולה לא יתקע ואם
תקע יאל משום דכיון דמעל נפק
לחולין דקאמר צפרק ראוהו צ"ד
(ר"ה כמ). מ"שמע דשייך ציה פדיון
ועוד יש לפרש שופר של עולה שהוקדשה
הזהמה לדמי עולה ושופר שלמים
שהוקדשה הזהמה לדמי שלמים ודינה
כשלמים עצמן ואין זה מעילה כדקאמר
צפ"צ דפסחים (דף טו): צע"י שלמים
עסקינן ומיהו קשה צהן דשמעתי
דכיון דבעי הזמר פדיון היכי שייך
למיגור דלמא משיכי ליה והא לריך
לפדותו י"א דמה היה מרווח וקצת היה
למוצא והעור לכהנים ומצבת ליה

צמר שנתלש אי משתרי נמי דכתיב אצל פלוגתא דאמוראי היא צפרק
המוצא מקדש (וצחים פו). בעצמות שפרשו לפני זריקה דרבי זירא
סבר דזריקה ממיתין אפילו לקמא דנרגי וחליני וקאמר התם
ס"כ כרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין
צהם ופירש שלם דקאמר ר' אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין צהן
ס"כ כרבי אלעזר דאמר ר' אלעזר פירשו לפני זריקה מועלין צהן
זריקה כו"י: ר"ל צמר מן איכא מאן דשרי. פירש צהם דמוכח כרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כך צקונטרס שאפילו
אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור צהם דמוכח כרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כך צקונטרס שאפילו
לא שמיעא ליה כרייתא דבר פשוט הוא י"א דמיהא לרצון דתולש אסור: הדרן עלך הלוקה בהמה

הא בעל מום שרי. ור' יוסי הוא דאמר בשחטו שרו רצנן אי נמי
עקביא היא אצ"ג דלא התירו וקשיא לריש לקיש: סס קרי ליה.
ומאי אצ"ג שגולד צו מוס אצ"ג שגולד אחר כן לחכס ואמר מוס
קצוע י: יומא. הא דר"ל תנאי היא: אסור. דבמת י אפילו עקביא
מודה דלחמו לשהוייה ולאפקועי
מקודשת מוצא ועוד שהרי עדיין אין
צו שום היתר. אצ"ג דנקט תולש הוא
היין לנתלש כדמפרש צקפיא דשמעתי: לא
לא צוה. שמת המיר עקביא אלא
בשחטו: אמר רבי יוסי מודה אלא.
ששמו חלפתא שהוא מן החכמים
החולקין על עקביא י ומודה הוא
צוה ששחטו שהוא מותר: אצל צייחוד
אמרו חכמים. שצאמת צבדור אמרו
יניחנו בחלון לשער צבור בעל מום
שנשר: שנא יש תקוה. שנא יש
מותר ליהנות. ומפרש ומה תקוה יש
שאם שחטו דברי הכל מותר: אצל
צאמת ותצירו צעירוינן צפרק בכל
מעריצן (דף נח). צקפופ: צייחוד.
צבדור ותצירו שצאמת יומא (דף נד).
ודעו צייחוד ששם ארון נגנו: רבי
יוסי היינו סנא קמא. דקאמר התולש
אמר מצבור תם ושחטו אסור הא בעל
מום ושחטו מותר לדברי הכל וצמת
פליגי ו צמורה דר' יוסי ולת"ק נמי
צמת פליגי: סנא קמא סבר אי הפירו
מומחה אין לא לא. דבעל כרחיך
היה מרלח וכדמלתא ריש לקיש לעיל
כי אופצנייה מנישא דמילתיה דתנא
קמא דקמיני התולש אמר מצבור תם
הא בעל מום שרי ותראה ריש לקיש
ואמר כל היכא דלא התיר מומחה תם
קרי ליה אלמא הכי משמע מילתיה
התולש אמר מצבור תם דהיינו בעל
מום שלא התירו מומחה אסור לדברי
הכל הא צבור צעלמו מוס דהיינו
התירו מומחה שתלש ממנו כו' ור'
יוסי סבר אצ"ג דלא התירו מומחה
נמי כשנשר שרו רצנן מנמי מדקאמר
יש תקוה דמשמע יש תקוה וימירו
מומחה וישחטו מכלל דאכתי צהם
התירו מומחה כשנשר: פליגי צהם
והוא היין לשחטו. מכלל אשכחן
צמילתיה דתנא קמא דנימא שחטו
דברי הכל מותר: הלכה כר' יהודה.
דבשחטו פליגי ולא צמת: אידי ואידי.
צין נראה צין לא נראה מישרי שרי
דהא אפי' מונח בחלון קא"ר יוסי
דאפי' רצנן שרו בשחטו: אי רצנן
אידי ואידי מיסר אסרי. דלוחו
שמחוצר צו טעון קצורה לדברי הכל
והתולש ממנו רצנן אסרי ליה אפי'
מונח בחלון: אלא פשיטא ר' יהודה
היא. דאמר בשחטו פליגי: אידי
ואידי. צין נראה צין לא נראה: ושמע
מינה בשחטו פליגי. מכלל מניח
מוקמת ליה בגוונא אחריטי ומדסתס

לן כר' יהודה ש"מ הלכתא כותיה: הפולש אמר מעולה תמימה.
מחיים יו לרצנן מהו לאחר שמיטה צעלת מוס לא תיבעי לך
דוודאי לרצנן אסור דאי שרית ליה אחי לשהוייה ואחי לידי גיזה
ועצודה: י מי איכא מאן דשרי. אליבא דרצנן הא ודאי רשע הוא:
דעיקר
שכן דאיהו מתרת מה שפירש מחיים ומיהו יש ספרים דגריס התם
זריקה כו"י: ר"ל צמר מן איכא מאן דשרי. פירש צהם דמוכח כרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כך צקונטרס שאפילו
אף על פי שהאמת הוא דלעקביא נמי אסור צהם דמוכח כרייתא דהתולש אמר מצבור תם מכל מקום פירש כך צקונטרס שאפילו
לא שמיעא ליה כרייתא דבר פשוט הוא י"א דמיהא לרצון דתולש אסור: הדרן עלך הלוקה בהמה

(א) ועיובין ע"ה ושי"ן,
(ב) עדיית פיה מ"א (ג) י"ג
בשחטו. (ד) י"א דהתם.
(ה) וע"כ. (ו) תיק ומודה
דריי נמי צמת פליגי י"ק.
(ז) כדמתיב י"ק. (ח) בהתירו
מומחה י"ק. (ט) צו י"ק.
(י) ושייך ציה פדיון ומיהו קשה
צפר וכו' אי משתרי נמי צהם
והא דלמתיב כשופר של עולה
לא יתקע י"א לפרש שופר של
עולה שהוקדשה הזהמה לדמי
וכו' דפסחים הלא צע"י שלמים
עסקינן אצל פלוגתא דאמוראי
כו' ופליגי דר' יוסי ופליגי דר'
אלעזר י"ק. (י) ופליגי דר'
אלעזר י"ק. (יא) וע"ה סיב
מוס' וצמח' פו. דיה אמת וכו'
ובקוביא דטס,

הגהות הב"ח
(ב) פ"ן מן גיזה וכו' שאינו
נראה מן גיזה:

שיטה מקובצת

א) מום שחטו אסור:
ב) התירו מומחה לא:
ג) דתנן הוא היה מותר
שער: י"א תיבות עקביא
בן מהללאל מותר נמקח:
ד) לאו בשחטו ואי: ו אסור
משהי אור י"א נמקח: ו אסור
הוא ה"ס: ו עקביא מודה
הוא: ו מחיים והומחה
ועתה לרבו: ו מה"ד לרש:
מי: ו אלא לביי נש:
ו מיידי בהתירו מומחה
וקשיא: ו דהא דרדוקא
לחורגי לעיל הכי לאפקי
בחיורא ממשמעות היינו
כו. הרא"ש: ו דרדוקים
דריש לקיש: ו מילתיה
דתנא קמא: ו טע קאמר
דרשמי יש תקוה דקאמר
מיידי בשחטה: ו עיובין
דאין צריך העמדה והערכה
כקודשת מוצא וכו':
ו לפרותו בחיור ומה היה
יש בעולה תמימה ששחטוה
למבוא: ו חתם ופליגי דר'
אלעזר: ו אלא הוא מיהא
לרבו: